

Basis op Orde in Breda

ONZE AMBITIE

Breda leefbaar, schoon, heel en veilig, dat is en blijft onze focus. Dit doen we samen met medeoverheid partijen, bewoners, bedrijven, woningstichtingen en andere ketenpartners. We streven er naar dat iedere inwoner uit de stad zijn of haar wijkboa en wijkbeheerder kent.

Komend jaar zetten we ons in om de leefomgeving verder te verbeteren. We maken een inhaalslag in het onderhoud van de openbare ruimte. Daarnaast werken we aan onze ambitie 'stad in een groen park'. We werken verder aan circulariteit met onze partners in de stad en de regio en gaan voor nog minder restafval en een nog betere scheiding van ons afval.

We willen dat onze inwoners, bedrijven en instellingen onze dienstverlening ervaren als betrouwbaar, makkelijk en prettig. We leveren passende dienstverlening.

We actualiseren onze visie op vastgoed en maken integrale huisvestingsplannen. De staat van de panden wordt op het vastgestelde niveau gehouden en binnen de strategische en financiële kaders verduurzaamd.

We willen ons handelen en onze contacten met inwoners nadrukkelijker dan voorheen baseren op een aantal kernwaarden. We streven ernaar dat Bredanaars zich gehoord voelen en dat er naar hen wordt geluisterd.

Thema Veilig Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie

We willen dat Breda veilig is en veilig voelt. Daarvoor hanteren we een proactieve veiligheidsaanpak, waarbij we vooruitkijken en ontwikkelingen nauwlettend monitoren. Het meerjarenprogramma 'Veiligheid breng(t) je samen' bestaat uit 7 thema's die we inhoudelijk verder uitwerken:

- Ondernijning.
- Zorg en veiligheid.
- Jeugd.
- Cyberveiligheid.
- Fysieke veiligheid.
- Zichtbare criminaliteit.
- Veilige openbare ruimte.

Voor ieder van deze thema's hebben we bepaald wat we willen bereiken. Daarnaast formuleren we jaarlijks enkele focuspunten die extra aandacht en inzet krijgen. Die punten bepalen we op basis van de veiligheidssituatie en een analyse van de ontwikkelingen in de samenleving.

Op alle thema's willen we werken volgens de AAA-aanpak: analyseren, anticiperen en activeren. We werken informatie- en risico-gestuurd om zo vroeg mogelijk in te kunnen grijpen en onze middelen efficiënt in te kunnen zetten. Ook willen we alle partners (inwoners, ondernemers, overheden en maatschappelijke instellingen) stimuleren om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Handhaving

Onze buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) willen meer in de haarvaten van de samenleving werken. Ze willen de leefbaarheid en veiligheid in de wijken monitoren, sneller meldingen van inwoners oppakken en zorgen voor efficiëntere dienstverlening. Dit doen ze fysiek en digitaal, in de stad en in de buitengebieden.

Door de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt in het veiligheidsdomein, zoals bij politie, boa's en beveiligers, zal een transitie op gang moeten komen naar slimmer werken en prioriteiten stellen. Het meerjaren beleidsplan van de politie wordt in 2023 hernieuwd en vormt hiertoe een bouwsteen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Werkwijze

We ontwikkelen het informatie- en risico-gestuurd werken met ons Veiligheid Informatieknooppunt (VIK) verder door. Zo willen we met onze analyses meer aan de voorkant komen en de online wereld er meer bij betrekken. Voor de verbinding met de stad versterken we vooral de netwerken weerbare stad (onder andere buurtpreventie). Daarnaast zetten we de stadsmariniers en de wijkboa's in.

Ondermijning

We willen criminele bedrijfsprocessen verstoren en de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit vergroten. Dit doen we door (integrale) controles en handhaving, de inzet van extra ondermijningsboa's, het uitvoeren van bewustwordingscampagnes en het verbreden van de mogelijkheden om het BIBOB-instrument toe te passen. Daarnaast kijken we of we nog meer gebruik kunnen maken van (digitale) hulpmiddelen, zoals testapparatuur en drones.

Onze regio is in het afgelopen decennium vooruitstrevend geweest in de aanpak en het maken van een stevige integrale vuist. De komende tijd bouwen we samen nadrukkelijk voort op de bestaande aanpak. Deze bestaat enerzijds uit de aanpak van de georganiseerde ondermijnende drugscriminaliteit op het gebied van cocaïne, synthetische drugs, hennep, witwassen en mensenhandel. Anderzijds is de aanpak preventief en gericht op het vergroten van de weerbaarheid van de overheid en de samenleving. Inmiddels is een regionaal versterkingsplan ondermijning met grote betrokkenheid en inbreng van onze partners opgesteld. Hieruit is een rode draad gekomen met vier focus-thema's, te weten: logistiek en transport, criminele geldstromen, weerbare samenleving en weerbare overheid. Deze focus kan op het commitment van alle betrokken partners rekenen. In het jaarplan 2023 bepalen we samen de concrete inzet op de benoemde focus thema's.

Jeugd

We willen criminele carrières en overlast voorkomen door de jeugd weerbaarder te maken en kansen voor hen te creëren. Daarvoor zetten we het Bredase 7-stappenmodel voort, wat een overzichtelijk kader voor een integrale en effectieve aanpak biedt.

We zetten met maatschappelijk brede partners in op het meerjarenprogramma (10 jaar) Preventie met Gezag waarbij Breda ervoor zorgt dat jongeren met een hoog risico op een criminele toekomst bouwen aan positieve deelname aan de samenleving. Dat doet de stad door criminaliteit geen optie meer te laten zijn, dat wordt namelijk direct bestraft, en door meer in te zetten op school, werk en talent.

Cyberveiligheid

We stimuleren bewustwording en bieden een handelingsperspectief. Dat doen we via voorlichtingscampagnes. Hierbij spelen de cyberambassadeurs een belangrijke rol.

Fysieke veiligheid

Verschillende (dreigende) crisissen blijven naar verwachting ook in 2023 veel van de organisatie vragen. Denk aan: covid, vluchtelingen en klimaat-gerelateerde dreigingen. Wij houden onze crisisorganisatie op peil voor de al bestaande en eventuele nieuwe crisissen.

Zichtbare criminaliteit

We zetten ons vooral in om de bewustwording te vergroten en handelingsperspectief te bieden. Hierin speelt buurtpreventie een belangrijke rol. We willen de buurtpreventie behouden en toekomstbestendig maken. Daarnaast willen we onze zichtbaarheid versterken, waarbij de wijkboa's een belangrijke rol spelen vanwege de schaarse politiecapaciteit. Inwoners die de verkeerde weg inslaan pakken we hard aan. Een voorbeeld hiervan vormt de aanpak spookbewoning die we in 2023 verder uitrollen.

Zorg en Veiligheid

We willen overlast door personen met verward gedrag voorkomen en verminderen door het bieden van passende woonvormen en de benodigde zorg. We passen de Wet woonoverlast toe, zetten een wijk-GGD'er in en regelen de crisisaanpak in het kader van de Wet verplichte ggz.

Het voorkomen van polarisatie van en radicalisering in de samenleving door interactie en dialoog, aanspreken en confronteren; verstoren en handhaven. Daartoe is een handelingskader opgesteld waar ook in 2023 uitvoering aan wordt gegeven.

Veilige openbare ruimte

Het aantal groene boa's breiden we uit naar 2 fte. Daarnaast laten we een bureau inventariseren welke 10 plaatsen onze inwoners het onveiligst vinden. Op deze locaties zetten we zichtbaar en onzichtbaar extra boa's in. We zorgen dat iedere wijkbewoner weet wie zijn of haar wijkboa is. Daarvoor zetten we duidelijke online communicatie in door gebruik te maken van een digitale boa. Ook heeft iedere wijk iedere 6 weken een inloopochtend bij de wijkboa.

De boa's zijn al getraind om (extra) verdedigingsmiddelen te gebruiken. Zodra justitie akkoord gaat, gaan zij deze ook dragen. We houden hierbij extra aandacht voor de-escalerende vaardigheden van de boa's. Verder professionaliseren we het boa-korps verder op het gebied van middelen, inzet, kennis en bevoegdheden.

Vanwege het verplaatsen van de nachtbussen breiden we het cameratoezicht in de binnenstad uit. De voorbereidingen zijn inmiddels gestart. De verwachting is dat dit cameratoezicht in 2023 operationeel kan zijn. Daarnaast breiden we in samenwerking met de buurtpreventieteams het cameratoezicht uit. Ook zetten we meer in op het thema veilig uitgaan.

Tot slot nemen we een aanvullende projectleider handhaving aan om het opstellen van beleidsstukken, aanbestedingen en de audits WPG te verbeteren.

Uitingen van maatschappelijke onrust en ongenoegen

Door dicht bij de burger te staan, zichtbaar en benaderbaar te zijn kunnen we beter anticiperen op het aanwezige sentiment, zowel online als offline. De eerder genoemde doorontwikkeling van het VIK helpt ook om het online sentiment hierin beter mee te nemen en te kunnen duiden. We zetten ook in op het faciliteren en ontwikkelen van 'maatschappelijke ventielen'. Mensen, jongeren meestal het meest, hebben een uitlaatklep nodig. Ook en juist waarschijnlijk als er veel beperkingen gelden. We streven ernaar om dit in een zo vroeg mogelijk stadium van de spanningsopbouw een aanbod te maken van activiteiten die mensen aantrekkelijk vinden en die – toch – kunnen.

Verbeter Breda

Ook in 2023 zetten we middelen in voor het initiatief Verbeter Breda. Zo zetten we preventief boa's in, gaan er jeugdboa's langs scholen en lopen er diverse initiatieven om ondermijning te voorkomen.

Experiment gesloten coffeeshopketen

Het kabinet verwacht dat in 2023 eindelijk de verkoop kan starten van gereguleerde hennep en hasjiesj in het kader van het experiment gesloten coffeeshopketen.

Omgevingswet

De Omgevingswet gaat in per 1 januari 2023. Dat vraagt in 2023 extra inzet en aandacht van onder meer onze vergunningverleners en adviseurs.

Vergunningen evenementen

We willen het makkelijker maken om een meerjarige vergunning te krijgen voor evenementen. Daarvoor willen we een structureel aanbod creëren. Hierbij doen we geen concessies op het gebied van veiligheid. Verder maken we het proces van het aanvragen van evenementvergunningen efficiënter via een leantraject.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Totaal aantal registraties openbare orde Boa's (audit nr 2206)

Omschrijving: Aantal door de Boa's geregistreerde toezicht- en handhavingzaken, met de categorie openbare orde, waarop een interventie volgde per 1.000 inwoners

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
3,6	6,9	3,9	toename ten opzichte van 2020	toename ten opzichte van 2021

Toelichting: Gezien de groeiende inzet van de boa's van de afgelopen jaren, verwachten we een toename van het aantal interventies.

Indicator: Totaal aantal misdrijven (audit nr 2207)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners

Bron: Politie Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
60,4	56,6	51,9	afname ten opzichte van 2020	afname (of stabilisatie) ten opzichte van 2021

Toelichting: Er wordt gestreefd naar een afname van het totaal aantal misdrijven, waarbij Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Veiligheid in buurt (audit nr 75)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat Bredanaars geven aan de veiligheid in eigen buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,7		6,8		6,8 - 7,0

Toelichting: Rapportcijfers veranderen in de regel niet zo snel en blijven vaak redelijk stabiel. We streven daarom naar een toename of stabilisatie.

Productindicatoren Product Veiligheid openbare ruimte

Indicator: Incidenten jeugdoverlast (audit nr 2213)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreerde incidenten melding overlast jeugd per 1.000 inwoners

Bron: Veiligheidsmonitor Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
2,8	6	5,8	5,0 - 5,5	5,0 - 5,5

Toelichting: We streven naar een daling van deze indicator, waarbij Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde (audit nr 76)

Omschrijving: Aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,9	7,1	6,8	6,9 - 7,1	6,6 - 6,8

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda scoort rond het gemiddelde van de G40.

Indicator: Gewelddelicten (audit nr 77)

Omschrijving: Aantal gewelds- en seksuele misdrijven per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
7	6,2	5,5	6,0 - 6,2	5,3 - 5,5

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of een stabilisatie. Doelstelling is dat Breda scoort rond het gemiddelde van de G40.

Productindicatoren Product Zichtbare Criminaliteit

Indicator: Misdrijven horizontale fraude en cybercrime (audit nr 2212)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreerde misdrijven horizontale fraude en cybercrime per 1.000 inwoners

Bron: Veiligheidsmonitor Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,2	8,9	8	afname ten opzichte van 2020	7,5 - 8,0

Toelichting: Na correctie achteraf blijkt de realisatiewaarde van 2021 8,0 (voorlopige realisatiecijfer was 7,5). We streven naar een afname of stabilisatie, waarbij Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Diefstal uit woningen (audit nr 78)

Omschrijving: Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
2,6	2,4	1,6	2,2 - 2,4	1,6 - 2,0

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We verwachten een stabilisatie of lichte toename. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Winkeldiefstallen (audit nr 79)

Omschrijving: Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
3,2	2,7	2,8	2,8 - 3,1	2,6 - 2,8

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort..

Productindicatoren Product Ondernijning

Indicator: Misdrijven ondernijning (audit nr 2210)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreerde misdrijven ondernijning (Handel en Productie van drugs, Witwassen, Mensenhandel, Mensensmokkel, Afval drugslab, Handel en Bezit vuurwapens, Vastgoedfraude, Vals geld aanmaken en Vals geld uitgeven) per 1.000 inwoners

Bron: Veiligheidsmonitor Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1,4	1,1	1		

Toelichting: Voor deze indicator is geen streefwaarde bepaald. We streven naar een toename van de bewustwording voor deze vorm van criminaliteit.

Productindicatoren Product Zorg en Veiligheid

Indicator: Meldingen huiselijk geweld (audit nr 2211)

Omschrijving: Aantal meldingen van huiselijk geweld dat bij Veilig Thuis binnenkomt

Bron: Veilig Thuis West-Brabant Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1.786	1.769	1.606		

Toelichting: Voor deze indicator is geen streefwaarde bepaald. We streven naar een toename van de bewustwording voor dit delict.

Indicator: Personen met verward gedrag (audit nr 80)

Omschrijving: Aantal incidenten door personen met verward gedrag

Bron: Politie Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,8	8,9	10,8	8,0 - 8,6	9,5 - 10,5

Toelichting: We streven naar een daling van deze indicator, waarbij Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Verwijzingen Halt (audit nr 82)

Omschrijving: Aantal Halt-verwijzingen per 1.000 inwoners van 12 - 17 jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
22	14	11		

Toelichting: Voor deze indicator is geen streefwaarde bepaald. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Fysieke veiligheid

Indicator: Branden (audit nr 2214)

Omschrijving: Aantal branden dat de brandweer heeft geregistreerd

Bron: Brandweer Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
431	505	443	450 - 505	400 - 450

Toelichting: We sturen niet actief op deze indicator. We streven naar een afname of een stabilisatie.

Thema Dienstverlening

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Inwoners, bedrijven en instellingen zijn tevreden zijn over onze dienstverlening. We willen dat ze deze ervaren als betrouwbaar, makkelijk en prettig. We leveren iedere Bredanaar passende dienstverlening.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Gemeentebreed

- We zorgen ervoor dat onze medewerkers de juiste houding en het juiste gedrag ontwikkelen.
- We verbeteren onze (dienstverlenings)processen.
- We verbeteren de samenwerking tussen de afdelingen en in de keten.
- We digitaliseren onze (dienstverlenings)processen.
- We verbeteren onze bereikbaarheid en bellen inwoners en bedrijven tijdig terug.
- We verkorten de tijd die nodig is om terugbelverzoeken, zaken en klachten af te handelen.
- We stellen een aanpak op voor het programma Dienstverlening.
- We gaan door met het vereenvoudigen van onze communicatie. We herschrijven bijvoorbeeld de meest gebruikte brieven naar taalniveau B1.

Specifiek voor toezicht en handhaving

- We handelen 85% van de binnengekomen meldingen binnen 24 uur af.
- We zorgen dat meldingen ook buiten kantooruren direct bij handhaving onder de aandacht worden gebracht, zodat deze ook direct opgepakt kunnen worden.

- We verbeteren onze zichtbaarheid door wijkboa's in te zetten die als aanspreekpunt bekend zijn in de wijk.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid inwoners (audit nr 83)

Omschrijving: Algemene waardering (rapportcijfer) dat inwoners geven aan de dienstverlening van de gemeente.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,9	6,9	7,1	6,7 - 7,1	6,7 - 7,1

Toelichting: Dienstverlening hangt af van vergunningen, toezicht en handhaving, de afhandeling van meldingen en van de publieksbalie. We analyseren welke onderdelen van dienstverlening beter / slechter scores om gericht verbeteringen aan te brengen.

Indicator: Waardering uitvoering Wet WOZ (audit nr 84)

Omschrijving: Oordeel Waarderingskamer over uitvoering Wet WOZ (woningen en niet woningen samen); uitgedrukt in aantal sterren (maximaal 5)

Bron: WOZ-registratie Meeteenheid: aantal sterren (maximaal 5)

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
4	4	4	4 (goed)	Tenminste 3 (voldoende)

Toelichting: Jaarlijks geeft de Waarderingskamer (onafhankelijk toezichthouder) een oordeel over de kwaliteit van de WOZ-taxaties en daarnaast op alle onderdelen van het WOZ-werkproces. Het oordeel voldoende (3 van de 5 sterren) betekent dat de gemeente Breda / BWB voldoende maatregelen heeft getroffen voor een adequate aansturing en kwaliteitsbeheersing van de werkzaamheden. Dit is een nieuwe indicator.

Indicator: Gegronde bezwaarschriften sociaal domein (audit nr 85)

Omschrijving: % Gegronde bezwaarschriften sociaal domein

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6,9	7,3	16,4	15	17

Toelichting: We verwachten een kleine stijging ten opzichte van 2021, vanwege een verwachte toename van het aantal bezwaarschriften bij de WMO. Bij participatie en jeugd verwachten we dat het aantal gelijk zal blijven.

Productindicatoren Product Vergunningen

Indicator: Tijdige toetsing omgevingsvergunning (audit nr 87)

Omschrijving: % Aangevraagde omgevingsvergunningen dat tijdig wordt getoetst

Bron: SBA Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
98	99	98	95	95

Toelichting: Ook in 2021 werden bijna alle aangevraagde omgevingsvergunningen tijdig getoetst. Het minimumpercentage dat behaald moet worden blijft 95%. De mogelijke invoering van de Omgevingswet kan van invloed zijn op toekomstige realisatiewaarden van deze indicator.

Thema Beheer van de openbare ruimte

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie Thema

Breda biedt fijne plekken om te wonen. De openbare ruimte draagt daar voor een belangrijk deel aan bij. Komend jaar zetten we ons in om de leefomgeving verder te verbeteren. Onder andere door het onderhoud van onze wegen, straten, voetpaden, bruggen, parken, pleinen en groen op orde te brengen. We brengen deze voorzieningen op een niveau dat van een stad als Breda verwacht mag worden. Daarnaast werken we aan onze ambitie 'stad in een groen park' en aan de nieuwe openbare ruimte die ontstaat bij de (hoog)stedelijke ontwikkelingen.

Breda wil in 2044 CO₂-neutraal zijn. Het nieuwe college heeft deze ambitie uitgesproken in het bestuursakkoord. In 2030 moeten we al halverwege zijn. Dat zijn nog maar 2 collegeperiodes. De transitie van een lineaire naar een circulaire economie is hiervoor noodzakelijk, want de grootste bron van CO₂-uitstoot is de onttrekking van grondstoffen die na kortstondig gebruik op de afvalberg belanden. De gemeentelijke organisatie, onze inwoners en ons bedrijfsleven ... we weten allemaal dat het anders moet. Toch neemt onze 'voetafdruk' nog steeds toe: als iedereen zou leven als de gemiddelde Nederlander, hebben we inmiddels 3,5 aardbol nodig. Om circulair te worden, moeten we minder afval produceren. Dat kan bijvoorbeeld door meer hergebruik, door minder spullen te gebruiken, en door langer met producten te doen. Naast CO₂-winst levert dit lokaal ook banen op en minder negatieve bijwerkingen elders op de wereld, zoals ontbossing, slechte arbeidsomstandigheden en vervuulende fabrieken.

Door huishoudelijk afval te voorkomen en te scheiden, dragen we bij aan deze duurzame, circulaire economie en minder restafval. We blijven onze inwoners betrekken en informeren hen over afvalpreventie, -inzameling en circulariteit. Dit doen we onder meer via afvalinzameling, afvalcoaches, de kringloopwinkels Vindingrijk en Parels, de circulaire tafel en Breda Doet Mee.

Van Afval Naar Grondstof (VANG)

De doelstelling Van Afval Naar Grondstof (VANG) is helder: minder huishoudelijk restafval en meer en betere afvalscheiding. Daarmee dragen we bij aan de circulaire economie, het duurzaam gebruiken van grondstoffen en materialen, en een schoon en circulair Breda.

Om de doelstellingen van VANG en circulariteit te bereiken, is ook passende huisvesting nodig. Dit traject is voor de lange termijn en moet ruimte bieden voor de ontwikkelingen op de uitbreiding en verduurzaming wagenpark, functies binnen de circulaire economie (zoals demonteren, repareren en sorteren) die van invloed zijn op de ruimte op de milieustations, de stallingsruimte en de kringloopbedrijvigheid.

Wegen, groen en riolering

Ook in 2023 staan de thema's schoon, heel en veilig centraal in het technisch beheer en onderhoud van de openbare ruimte. We maken een inhaalslag binnen het onderhoud van de openbare ruimte. De basis op orde heeft daarbij prioriteit. In 2023 willen we grip krijgen op de aanpak daarvan voor de periode 2023-2026. Ook willen we vaststellen waar en hoe we het onderhoud permanent naar een hoger niveau kunnen tillen.

De ambitie 'stad in een groen park' werken we verder uit. Dit doen we binnen de gemeentelijke organisatie en daarbuiten met betrokken partijen, ondernemers en bewoners. In 2023 willen we op verschillende plekken in de wijken en dorpen voorbeelden laten zien van 'stad in een groen park'.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Afvalservice

We geven inwoners goede informatie over afvalpreventie, -scheiding en circulariteit. Ze weten wat wij van hen verwachten en waarom, zodat we samen de doelstelling van VANG kunnen bereiken. Communicatie over afvalscheiding, minder afval en de circulaire doelen van Breda blijft belangrijk. Samen met de afvalcoaches blijven we deze boodschap herhalen. Ook blijft handhaving een belangrijke rol spelen. We blijven afvalboa's inzetten om overlast te voorkomen.

We maken circulariteit nog zichtbaarder in kringloopwinkels Vindingrijk en Parels, om inwoners op een toegankelijke manier mee te nemen in deze belangrijke transitie.

Voor een schoon en circulair Breda werken we samen met partners in de stad en de regio. Ook hier werken we aan preventie, afvalreductie en circulariteit. De onderzoeken naar lokale en regionale samenwerking worden hierbij gebruikt.

We verduurzamen ons wagenpark om de uitstoot te verlagen en om bij te dragen aan een betere luchtkwaliteit. Als het financieel en technisch haalbaar is, bestellen we CO₂-neutrale voertuigen.

De inzameling aan huis van grof huishoudelijk restafval en snoeihout wordt aangepast naar aanleiding van het bestuursakkoord. Het tarief van €25,- voor het ophalen van het grof huishoudelijk restafval en snoeihout schaffen we af.

Wegen, groen en riolering

Het bestuursakkoord 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit' biedt perspectief om een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte te geven. Met een nieuwe koers en budget wordt ruimte gemaakt om te werken aan het op orde krijgen van het onderhoudsniveau. De focus ligt op het uitvoeren van ambities en doelen. In 2023 gaan we door met het aanpakken van de meest urgente onderhoudsprojecten, die we in 2022 in beeld hebben gebracht. We werken het achterstallige onderhoud aan onze wegen weg. Daarnaast gaan we aan de slag met een plan van aanpak: we stellen een bestedingsplan op om het onderhoudsniveau structureel op orde te krijgen en naar een hoger plan te tillen. Dit plan ligt in lijn met de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen.

Samen met dit plan van aanpak en deze actualisatie brengen we in beeld hoe we de € 14,5 miljoen aan extra middelen voor de openbare ruimte gaan besteden. We volgen daarbij de financiële planning uit het bestuursakkoord 2022-2026 om in 2023 mee aan de slag te gaan. Daarbij kijken we hoe we slim werk met werk kunnen maken. Uiteraard houden we daarbij rekening met de toenemende uitdagingen op het gebied van prijsstijgingen, leveringen en de personele beschikbaarheid.

Voor de doelstelling 'stad in een groen park' stellen we een uitvoeringsplan op: het European Park City-plan. Daarin worden de programmering en de realisatie concreet uitgewerkt. Dit plan vormt een aanvulling op het groenkompas. Tegelijkertijd stimuleren en ondersteunen we initiatieven voor vergroening en verblauwing die bijdragen aan deze doelstelling.

Dit doen we niet alleen. Samen met bewoners en partijen in de stad en de omliggende dorpen willen we de handen uit de mouwen steken. Bijvoorbeeld door te werken aan minder zwerfval en meer groen in de woonomgeving. We willen dat bewoners die zelf geen tuin hebben hier gebruik van kunnen maken. Groen om in te verblijven, elkaar te ontmoeten en te bewegen.

We onderzoeken hoe we meer groen en meer biodiversiteit slim kunnen verbinden met onze klimaatadaptieve opgaven. Daarnaast bekijken we hoe we straatstenen meer kunnen hergebruiken.

Enkele andere projecten waar we in 2023 aan werken, zijn:

- De actualisatie van de bomenkaart.
- Het uitwerken van een plan voor het vernieuwen van het Zandbergplein, samen met bewoners.
- Het uitwerken van een plan voor het vernieuwen van het Park Kesteren, samen met bewoners.
- 2 van de 3 fasen van de vernieuwing van de Ruitersboslaan worden uitgevoerd.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Afvalservice

- Attero heeft een claim weggelegd omdat Afvalservice van 2015 tot en met januari 2017 te weinig huishoudelijk restafval heeft aangeleverd. Het gerechtshof heeft de Vereniging voor contractanten in het gelijk gesteld. Dit betekent dat Attero de betaalde naheffing moet terugstorten. Attero is tegen deze uitspraak in cassatie gegaan.
- Onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Nazorg Stortplaatsen is een fonds voor de eeuwigdurende zorgplicht voor stortplaatsen. Hier lopen we een risico vanwege de lage rentestand ten opzichte van de bepaalde grootte van het fonds. Er loopt een technisch onderzoek naar een mogelijke kostenreductie door alternatieven met potentie, zoals duurzaam stortbeheer en afdekfolie met een levensduur van 100 jaar.
- Het is onzeker of de hoeveelheid huishoudelijk restafval na de coronapandemie weer op het oude niveau komt. De verwerking van restafval kan duurder worden, bijvoorbeeld door een verbrandingsbelasting per ton verbrand afval en een CO₂-heffing.

- De ontwikkelingen op de afvalmarkt zijn niet altijd voorspelbaar. We kunnen bijvoorbeeld te maken krijgen met strengere kwaliteitseisen aan de ingezamelde grondstoffen, hogere verwerkingskosten en een lagere opbrengst voor afvalstromen, slechter scheidings- of aanbiedgedrag van inwoners of veranderende wet- en regelgeving. Het gevolg is onzekerheid over de kosten voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijke afval.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid openbare ruimte (audit nr 89)

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat tevreden is over de bruikbaarheid van de openbare ruimte

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
81	73	75	70 - 80	70 - 80

Toelichting: De komende jaren werken we aan het verbeteren van de gebruiksmogelijkheden en gebruikskwaliteit van de openbare ruimte. Dit gebeurt op basis van het beleidskader kapitaalgoederen openbare ruimte. Dit kader wordt komend jaar geactualiseerd. Afhankelijk van de inzet zal de mate van tevredenheid toe- of afnemen.

Indicator: Schoon, heel en veilig (audit nr 90)

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat de openbare ruimte als schoon, heel en veilig ervaart

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
89	89	90	84 - 90	84 - 90

Toelichting: De komende jaren werken we beleidsmatig en operationeel aan verbeteren van de gebruiksmogelijkheden en gebruikskwaliteit van de openbare ruimte. Dit gebeurt op basis van het beleidskader kapitaalgoederen openbare ruimte. Dit kader wordt in 2022 geactualiseerd. Afhankelijk van de inzet verwachten we de mate waarin de tevredenheid toe- of afneemt.

Indicator: Beleving ophalen op afroep (audit nr 91)

Omschrijving: Rapportcijfer over het ophalen door de gemeente van afval op afroep

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
8	8,2	7,9	7 - 8	8

Indicator: Beleving inzameling restafval (audit nr 92)

Omschrijving: Rapportcijfer over de inzameling via minicontainers/ zelf wegbrengen van afval

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
7,7	7,7	7,8	7,7	7,8

Toelichting: Behoud resultaat 2021. Geen veranderingen met betrekking tot inzameling restafval.

Productindicatoren Product Afvalservice

Indicator: Restafval (audit nr 93)

Omschrijving: Maximaal aantal kilo restafval per inwoner per jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: KG per inwoner

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
111	146	155	127	minder dan 127 kg fijn restafval

Toelichting: Voor 2023 willen we streefwaarde alsnog bereiken om op deze manier bij te dragen aan VANG en circulariteit. De landelijke ambitie is herijkt. Minder restafval en hogere kwaliteit ingezamelde grondstoffen en afvalpreventie. Om streefwaarde te bereiken zijn we wel afhankelijk van het gedrag van onze inwoners om afval meer en beter te scheiden en minder afval te creëren. Ook is het langdurige effect van corona op afvalinzameling nog onduidelijk. Om het doel te bereiken krijgen bewoners en bedrijven juiste informatie over afvalpreventie, -inzameling en circulariteit. Zo weten ze wat er van hen verwacht wordt en waarom. Publiekscommunicatie over afvalscheiding, afvalreductie en de circulaire doelen van Breda blijft van groot belang. Deze boodschap blijven we dus herhalen.

Productindicatoren Product Beheer openbare ruimte, groen

Indicator: Openbaar groen (audit nr 94)

Omschrijving: Percentage bomen dat aan de veiligheidsnormen voldoet

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
95	95	95	95	95

Toelichting: 1 x per 3 jaar controleren we alle bomen (wettelijk verplicht). Eis: minimaal 95% voldoet aan de veiligheidsnorm. Incidenten lossen we altijd per direct op. Wel wordt het steeds lastiger om deze norm te halen, door het ouder worden van het bomenbestand en de klimaatveranderingen.

Indicator: Aantal bomen (audit nr 95)

Omschrijving: Aantal bomen

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
93.960	112.000	109.656		110.000

Toelichting: Het uitgangspunt is dat we na het rooien van bomen (door ziekte, storm, etc.) evenveel bomen terugplanten. Het gaat hierbij om bomen in straten, lanen en parken plus (sinds 2020) bomen in ecologische zones. Het lagere aantal bomen in 2021 (tov 2020) komt door een verbeterde registratie. Het feitelijk aantal bomen is niet verminderd. Door een verdere uitbreiding van de stad zal het totaal aantal bomen in de toekomst verder toenemen.

Productindicatoren Product Beheer openbare ruimte, wegen

Indicator: Onderhoud wegen (audit nr 96)

Omschrijving: Percentage van de wegen dat geen ernstige schade vertoont

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
86	76			90

Toelichting: De streefwaarde is tot stand gekomen in een proces dat onderdeel is van het beleidskader kapitaalgoederen van de openbare ruimte (2014-2022). Daarbij is bepaald dat de landelijke (CROW) norm van 90% wegen zonder ernstige schade wordt gehanteerd. In 2022 wordt voor de actualisatie van het beleidskader de norm opnieuw bepaald en vastgesteld.

Productindicatoren Product Riolering

Indicator: Wateroverlast (audit nr 97)

Omschrijving: Aantal keer dat waterlast voorkomt in Breda door zware hoosbuien.

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1	1	1	1	1

Toelichting: In het stadshart maximaal 1 keer per 2 jaar wateroverlast door zware hoosbuien en in de rest van Breda maximaal 1 keer per jaar.

Thema Beheer van het gemeentelijk vastgoed

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Onze maatschappelijke vastgoedportefeuille maakt de beleidsdoelstellingen mede mogelijk en draagt zo bij aan de ontwikkeling van de stad en de dorpen. De staat van de panden wordt op het vastgestelde niveau gehouden en binnen de strategische en financiële kaders verduurzaamd.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We stellen een Nota Vastgoed op, die onze Visie op Vastgoed uit 2016 vervangt. Hierin beschrijven we hoe en binnen welke kaders we de vastgoedportefeuille beheren in strategisch, tactisch en operationeel opzicht.

Voor de beleidsvelden cultuur en sport én voor de wijk- en dorpsaccommodaties stellen we integrale huisvestingsplannen op.

Woonwagendstandplaatsen worden verhuurd en waar mogelijk verkocht. Komen er standplaatsen bij, dan nemen we die op in de exploitatie of we bieden ze te koop aan.

Onderhoud

We onderhouden panden op gemiddeld conditieniveau 3 (NEN2767). Gezien de prijsstijgingen van arbeid en materiaal is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening verhoogd/geïndexeerd met € 0,15 miljoen. De projecten brandveiligheid en dakveiligheid gaan door. Waar mogelijk maken we efficiënte combinaties met verduurzaming.

Ontwikkelingen

De koelmachine voor de kunstijsbaan wordt vervangen.

Sportaccommodaties

In 2023 werken we een integraal huisvestingsplan uit voor de gemeentelijke sportaccommodaties. Hiermee zorgen we voor een goede spreiding van volwaardige beweeg- en sportfaciliteiten over de stad. Zo zijn sport en bewegen altijd dichtbij, voor georganiseerde én ongeorganiseerde sporters.

Talentencentrum

We begeleiden de realisatie van het Talentencentrum en leveren in 2023 een organisatie op die bijdraagt aan de samenwerking tussen de talentprogramma's, sportonderwijs en breedtesport. Voor de exploitatie werken we pragmatisch samen met maatschappelijke organisaties en inwoners uit de wijk Hoge Vucht, waardoor ook zij zich hier thuis voelen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Het gebouwenbestand is oud. Bij de huidige stand van zaken is de onderhoudsvoorziening over 10 jaar niet meer kostendekkend. In het integrale huisvestingsplan maken we daarom afwegingen over vervangende nieuwbouw, renovatie en functionele aanpassingen. Dit draagt bij aan een kostendekkende onderhoudsvoorziening.

Daarnaast zijn de stijgende kosten voor energie een risico.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties velden (audit nr 321)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties buitenvelden

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
80			80	80

Toelichting: We proberen een bezettingsgraad van 80% te blijven continueren en te herstellen van de corona crisis.

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: onderwijs (audit nr 322)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: onderwijsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
50			50 - 55	60

Toelichting: Met de toename van bewegingsonderwijs proberen we te komen tot een bezettingsgraad van 60%. Als we deze bezettingsgraad bereikt hebben proberen we dit te continueren.

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: verenigingen (audit nr 323)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: verenigingsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
74			75	75

Toelichting: We proberen te komen tot een bezettingsgraad van 75%. Als we deze bezettingsgraad bereikt hebben, proberen we dit te continueren.

Indicator: Tevredenheid binnensport (audit nr 33)

Omschrijving: Tevredenheid door gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties over de binnensportaccommodaties

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	7,8	7,9	7,5 - 8,0	7,5 - 8,0

Toelichting: Dit meten we in het najaar van 2022 door breed onderzoek in gemeente Breda.

Productindicatoren Product Vastgoedbeheer

Indicator: Verduurzaming gemeentelijke gebouwen (audit nr 74)

Omschrijving: vervangen door indicator die beter beeld geeft van de duurzaamheid van de gemeentelijke gebouwen

Bron: Meeteenheid: nader te bepalen

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023

Toelichting: De eerder gebruikte indicator 'labelstappen' is inmiddels niet meer actueel. In de meest recente herijkingsronde (juni 2022) is voor deze indicator vastgesteld dat voortaan een andere maatstaf wordt gehanteerd voor de mate van verduurzaming van gemeentelijke gebouwen. Inzicht in totaal CO2/energieverbruik per Bruto Vloeroppervlak is een betere indicator. In 2022 wordt de benodigde data verzameld en wordt een passende streefwaarde bepaald.

Thema Open overheid

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen ons handelen en onze contacten met inwoners nadrukkelijker dan voorheen gaan baseren op een aantal kernwaarden. Dat zijn o.a. openheid en transparantie, nabijheid, betrouwbaarheid, professionaliteit, veiligheid en gelijkheid. Al die waarden stellen eisen aan onze manier van samenwerken met inwoners. Een open overheid duidt immers niet alleen op hoe omgegaan wordt met informatie, maar ook op de openheid die er in Breda is voor inwoners om bijvoorbeeld deel te nemen aan besluitvormingsprocessen.

We streven ernaar dat Bredanaars zich gehoord voelen en dat er naar hen geluisterd wordt. Dat doen we in nabijheid en gezamenlijk met onze inwoners en stakeholders. We willen hierop aanspreekbaar, professioneel en eerlijk zijn, en leggen daarover actief verantwoording af. Ook als we niet aan belangen tegemoet kunnen komen, gaan we hierover open in gesprek.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Via onze informatiekanalen trachten we zo veel mogelijk bewoners en stakeholders te bereiken en betrekken. We communiceren doel- en mensgericht. En komen onze afspraken richting Bredanaars na; afspraak is actie.

De ingezette koers voor de participatie bij concrete plannen zetten we voort. Daarbij gebruiken we de omgevingsvisie en de hernieuwde participatieleidraad als kapstok.

We maken nu al documenten, nota's en andere informatie openbaar. Dat breiden we de komende jaren verder uit. Zo is het duidelijker hoe beslissingen van de overheid tot stand komen. De Wet open overheid (Woo) biedt hiervoor de basis.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Voor dit thema zijn geen indicatoren van toepassing.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 na wijzigingen	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Veilig Breda	34.546	34.440	34.508	35.454	35.148	35.128
Dienstverlening	9.032	11.361	11.291	11.172	11.172	11.172
Beheer van de openbare ruimte	90.728	90.773	90.462	90.900	96.347	92.401
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	23.850	21.283	25.110	23.563	23.382	23.332
Open overheid	4.363	4.692	5.004	5.009	5.028	5.098
Exploitatiereserve programma 4	0	645	255	255	255	255
Investeringsreserve programma 4	0	450	0	0	0	0
Totaal Lasten	162.519	163.643	166.631	166.352	171.331	167.385
Baten						
Veilig Breda	19.119	14.011	13.791	13.791	13.651	13.651
Dienstverlening	3.955	4.386	3.848	3.848	3.848	3.848
Beheer van de openbare ruimte	62.231	65.120	62.039	62.901	64.440	66.108
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	12.586	9.495	10.417	10.680	10.680	10.680
Open overheid	410	0	0	0	0	0
Algemene reserve programma 4	0	690	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 4	0	560	734	225	225	225
Investeringsreserve programma 4	0	207	249	249	249	249
Totaal Baten	98.301	94.468	91.078	91.695	93.093	94.762
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	64.218	69.175	75.553	74.658	78.238	72.624

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Veilig Breda

Binnen het thema Veilig Breda vindt er een herverdeling plaats van de personeelskosten. Hierdoor is er een verschuiving van de lasten van het product Veilig Algemeen naar de andere producten binnen hetzelfde thema. In het nieuwe bestuursakkoord zien we dat precario vanaf 2023 wordt verlaagd met 25% (€ 0,3 miljoen). Ten opzichte van de verlaagde opbrengsten 2022 €

0,1 miljoen extra. Daarnaast zal er in 2023 meer geld beschikbaar zijn voor de middelen voor veiligheid (€ 0,1 miljoen). We zien binnen dit thema in 2023 een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (€ 0,3 miljoen).

Dienstverlening

Administratie en basisregistratie

De lasten binnen het product Administratie en basisregistratie zijn in de begroting 2023 € 0,3 miljoen hoger dan in de begroting 2022. Het verschil wordt veroorzaakt doordat de interne vaste doorbelasting van loonkosten vanuit de afdeling Informatie en Communicatie (ICO) naar Administratie en basisregistratie is toegenomen (+ € 0,4 miljoen). Daartegenover staan lagere lasten van € 0,1 miljoen als gevolg van een interne herverdeling van het budget juridische kosten (dit betreft budget voor de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB)).

Publiekszaken

In 2023 zijn er waterschapsverkiezingen en verkiezingen voor de Provinciale Staten, waar hoogstwaarschijnlijk geen aanvullend coronabudget voor wordt vrijgemaakt zoals dat wel het geval was in 2022. Dat verklaart de lastendaling van € 0,2 miljoen. Daarnaast zien we een herijking van de doorbelasting van de personeelslasten wat effect heeft op enkele onderdelen binnen Publiekszaken (€ 0,2 miljoen).

In 2022 is er een forse toename gerealiseerd van voornamelijk reisdocumenten. We raamden de baten in relatie tot de forse toename van de omzet reisdocumenten en RNI-inschrijvingen conservatief. In 2023 kan dit normaliseren, waardoor we € 0,5 miljoen minder baten verwachten.

Beheer van de openbare ruimte

Afvalservice

De lasten stijgen voornamelijk door de uitbreiding van vaste formatie en het duurder worden van afvalverwerkingsstromen, ook bij bedrijfsafval, en dan met name de stijging van de fracties grof huishoudelijk vuil en snoeihout. In 2022 is nog een grotere post (na)effecten corona meegenomen in de begroting, deze daalt in 2023 weer naar het normale niveau. Per saldo een stijging van € 0,6 miljoen.

De baten stijgen met € 0,7 miljoen door de stijging van de afvalstoffenheffing met 2%. De baten van het betaald inzamelen van grof huishoudelijk afval en snoeihout vervallen, wat een effect heeft van ongeveer € 0,3 miljoen. Het restant heeft te maken met overige bedrijfsbaten. Het verschil in de baten bedrijfsafval is te verklaren uit het wegvallen van € 0,1 miljoen uit het coronamaatregelenpakket en de verwachte omzetsijging in 2023.

Beheer openbare ruimte wegen

De lasten stijgen met € 0,8 miljoen vanwege indexering en hogere kapitaallasten door nieuwe investeringen in het strategisch investeringsplan. Prijsstijgingen binnen het Wagenpark leiden tot € 0,3 miljoen extra lasten.

Beheer openbare ruimte groen

De lasten stijgen met € 0,5 miljoen vanwege indexering en hogere kapitaallasten door nieuwe investeringen in het strategisch investeringsplan. Prijsstijgingen binnen het Wagenpark vergen een extra inzet van € 0,3 miljoen. Vanuit het bestuursakkoord is een structurele impuls gedaan om het onderhoudsniveau van dorpen en wijken te verhogen. Voor 2023 is deze verhoging € 1,2 miljoen, dat is een toename van € 0,9 miljoen ten opzichte van 2022. Daarnaast is in 2023 eenmalig een impuls opgenomen van € 0,1 miljoen voor de actualisatie van de Bomenkaart. De baten dalen met € 0,2 miljoen door het vervallen van de subsidie Afvalfonds in 2023.

Riolering

Op basis van het Bestuursakkoord is de rioolheffing met 17,5% gedaald voor een bedrag van € 3,6 miljoen. Aan de lastenkant is er een verlaging van de kapitaallasten van € 3,3 miljoen door het wijzigen van de afschrijvingstermijn van 30 naar 60 jaar. Daarnaast leiden de lagere tarieven tot een verlaging van de kwijschelding van € 0,3 miljoen.

Beheer van het gemeentelijk vastgoed

We zien een lastentoename van € 3,8 miljoen. De kapitaallasten (afschrijving en rente) stijgen ten opzichte van 2022 met € 0,7 miljoen. De kapitaallasten zijn gekoppeld aan de verwachte investeringen. Hierbij is een aantal grote projecten, die opgestart worden of opgestart zijn en/of worden afgerond in 2023, bijvoorbeeld het Talentencentrum, doorstroomvoorziening en de vervanging van de koelmachine van de ijsbaan.

Door uitbreiding van het inhuurbudget en formatie en stijging van de salarissen ten opzichte van 2022 is de post doorbelasting salarissen en sociale lasten gestegen met € 0,4 miljoen. De uitbreiding is deels het gevolg van het in gebruik nemen en het beheer van het Talentencentrum.

De overige posten, zoals klein onderhoud, verzekeringen, dotatie voorziening en gas (betreffende indexering vastgoedobjecten die zijn aangesloten op het warmtenet) zijn geïndexeerd met € 0,7 miljoen.

Voor de vastgoedobjecten van de uitvoeringsorganisatie is incidenteel € 1 miljoen toegevoegd aan de begroting. De kosten bestaan o.a. uit nutsvoorzieningen, beheer, klein en groot onderhoud en verzekeringen en te dekken leegstand.

Aan batenkant is er een toename van € 0,9 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat (huur)inkomsten zijn geïndexeerd met circa 5%.

Open overheid

College en ondersteuning college

De hogere lasten van € 0,1 miljoen zijn vooral te verklaren door de uitbreiding van het college met een extra wethouder.

Raad, commissies en griffie

Er wordt structureel € 0,2 miljoen meer vrijgemaakt in 2023 voor de vergoedingen burgerraadsliden, de accountant en overige, kleinere posten.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2023	Planning uitgaven 2024	Planning uitgaven 2025	Planning uitgaven 2026
	Vastgoedbeheer	1.069	75	pm	pm
	Vastgoedbeheer, sportaccommodaties	100			
	Investerings veilige stad	250	pm	pm	pm
	Duurzaamheidsmaatregelen accommodaties		600	700	700
	Sporthal de Doelen Princenhage			500	1.500
Ambitie		1.419	675	1.200	2.200
	Openbare ruimte en pleinenaanpak	1.700	1.500	1.400	1.400
	Openbare ruimte, wegen	1.579	pm	pm	pm
	Specifieke kunstwerken	100	pm	pm	pm
	Riolering	3.000	23.000	24.800	20.800
	Stad in het park	250	250		
	Sportaccommodaties	575	pm	pm	pm
	Vastgoedbeheer	250	pm	pm	pm
	Veiligheidsschermen NAC	pm	pm	pm	
	Willemsbrug	50	1.950		
Plan		7.504	26.700	26.200	26.200
	Afvalservice	200	200	200	200
	Bomen	900	900	pm	pm
	Groene pleinen & parken 2.0	833			
	Openbare ruimte: herinrichtingen	700	pm	pm	pm
	Openbare ruimte: klimaatadaptatie	190	190	pm	pm
	Openbare ruimte: openbare verlichting			pm	pm
	Park Haagse Beemden	350	100		
	Vastgoedbeheer	2.015	pm	pm	pm
Project		5.188	1.390	200	200
	Openbare ruimte: klimaatadaptatie	288			
	Openbare ruimte: openbare verlichting	3.000	3.150		
	Riolering	16.200			
	Talentencentrum	4.892			

Realisatie	24.380	3.150		
Totaal	38.491	31.915	27.600	28.600

Beheer openbare ruimte

In het Bestuursakkoord "Dichtbij doen, samen sterk vooruit" 2022-2026 is een investeringsimpuls "Openbare ruimte en pleinenaanpak" opgenomen van 6 miljoen voor de raadsperiode, waarmee een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte wordt gegeven. In het uitvoeringsplan wordt de inzet en verdeling over de jaren nader uitgewerkt. Voor 2023 is een jaarschijf van 1,7 miljoen opgenomen.

Daarnaast zijn investeringen gepland voor herinrichting en groene pleinen en parken. In 2023 wordt o.a. het project Park Haagse Beemden gerealiseerd.

Bomen betreft de vervanging van bomen ter instandhouding.

Ten behoeve van de ontwikkeling naar Stad in een park zijn in 2023 en 2024 extra investeringen ingepland.

Tevens vindt in 2023 de volgende tranche plaats van investeringen ter vervanging en verduurzaming van de openbare verlichting.

In de planning zijn opgenomen kredieten ten behoeve van de instandhouding van wegen en civiele kunstwerken. Specifiek in de planning is opgenomen een vervangingsinvestering voor het wegdek van de Willemsbrug.

Nader onderzoek vindt plaats naar een investering in Veiligheidsschermen NAC.

Stad in een Park

In het Bestuursakkoord "Dichtbij doen, samen sterk vooruit" 2022-2026 is een investeringsimpuls van € 0,5 miljoen opgenomen voor groen en extra bomen ten behoeve van de ambitie "Stad in een Park" in de jaren 2023-2024.

Riolering

Vanuit het Stedelijk Waterplan 2019-2023 zijn investeringen opgenomen voor de vervanging van riolering en tevens verbetering van riolering, waaronder klimaatadaptieve maatregelen.

Veiligheid

Werkbudget diverse kleine noodzakelijke directe investeringen Veiligheid, waaronder beveiligingscamera's.

Vastgoedbeheer

In 2023 geven we verder uitvoering aan het meerjarenprogramma voor de verduurzaming van de gemeentelijke panden.

Functionele aanpassingen (impuls) van gemeentelijke accommodaties die het gebruik van die accommodatie en de exploitatie daarvan verbeteren of optimaliseren (waaronder de tijdelijke huisvesting van het Stadsdepot). Tevens wordt daardoor de maatschappelijke waarde van gemeentelijke accommodaties vergroot. We stellen een visie op om de behoefte aan accommodaties voor cultuur en wijkcentra in beeld te brengen. Daarnaast worden noodzakelijke maatregelen uitgevoerd op het gebied van arbo-veiligheid op daken en brandveiligheid.

De oude koelinstallatie van de ijsbaan wordt vervangen door een duurzamer exemplaar.

Sportaccommodaties

Noodzakelijke aanpassing sportvoorzieningen op korte termijn. Daarnaast worden de honk- en softbalvelden aangepast naar de nieuwe eisen van de honk- en softbalbond.

Talentencentrum

Het nieuwe talentencentrum zal in 2023 opgeleverd worden.

Afvalservice

Dit betreft de jaarlijkse vervangings- en, waar nodig, uitbreidingsinvesteringen van ondergrondse containers en minicontainers.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Basis op orde in Breda	Stand 1-1-2023	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2023
Exploitatiereserve programma 4	1.600	-480	1.120
Investeringsreserve programma 4	5.018	-249	4.769
Totaal	6.617	-728	5.889

Exploitatiereserve

Bij de Bestuursrapportage 2022 zijn twee budgetoverhevelingen vastgesteld die via de exploitatiereserve lopen:

- De eenmalige impuls van € 250.000 bestuursakkoord, om te komen tot integrale huisvestingsplannen (IHP) voor Cultuur, Sport en Welzijn, zal in 2023 worden gedaan.
- De verwachte startdatum van het experiment gesloten coffeeshopketen zal niet eerder zijn dan tweede kwartaal 2023. De raad is hierover met een raadsbrief op 15 april 2022 geïnformeerd. De in de meicirculaire beschikbaar gestelde middelen à € 140.000 zijn overgeheveld naar 2023.

Via de exploitatiereserve worden de kosten van verkiezingen gelijkmatig verdeeld over de jaren. In 2023 betreft dit een onttrekking van € 90.000 voor de Waterschapsverkiezing.

Investeringsreserve

De onttrekking betreft kapitaallasten van de door de investeringsreserve gedekte kredieten.

MUTATIES IN VOORZIENINGEN

Bedragen x € 1.000

Basis op orde in Breda	Stand 1-1-2023	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2023
Voorziening wet AppA	8.290	-300	7.990
Onderhoud Vastgoedbeheer	16.493	-789	15.704
Voorziening openbare ruimte onderhoud	864	-216	648
Achterstallig onderhoud verhardingen	2.700	-2.700	0
Voorziening afvalservice	409	-76	333
Voorziening riolering	3.214	-547	2.666
Totaal	31.970	-4.629	27.341

Voorziening wet AppA

De voorziening bevat pensioenreserveringen en wachtgeld van voormalige politieke ambtsdragers (wethouders). De AppA-voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van de extern opgestelde actuariële berekeningen van de pensioenverplichtingen aan (voormalige) politieke ambtsdragers.

Onderhoud Vastgoedbeheer

De cijfers zijn gebaseerd op de actuele stand van de voorzieningen volgens de jaarrekening 2021 en de begrote dotaties en onttrekkingen in 2022 en 2023.

Voorziening openbare ruimte onderhoud

De cijfers zijn gebaseerd op de actuele stand van de voorzieningen volgens de jaarrekening 2021 en de begrote dotaties en onttrekkingen in 2022 en 2023.

Achterstallig onderhoud verhardingen

Voor het vastgestelde achterstallige onderhoud aan de verhardingen is bij de jaarrekening 2021 een dotatie van € 3,2 miljoen in de voorziening 'achterstalligheid onderhoud verhardingen' gedaan. De uitvoering van deze projecten vindt voor € 0,5 miljoen plaats in 2022 en € 2,7 miljoen in 2023.

Voorziening Afvalservice

De voorziening Afvalservice is bedoeld om de lasten en baten te egaliseren voor het huishoudelijke deel van de afvalinzamelings- en verwerkingskosten. De verwachting is dat in 2023 een kleine onttrekking wordt gedaan uit deze voorziening.

Voorziening riolering

De voorziening riolering is bedoeld voor de egalisatie van de tarieven voor rioolheffing en opvangen van financiële tegenvallers. De tarieven rioolheffing 2023 zijn op basis van het Bestuursakkoord 2022-2026 "Dichtbij doen, samen sterk vooruit" voor het jaar 2023 met 17,5% verlaagd, ten opzichte van 2022. Daarna wordt, evenals voorheen, uitgegaan van een stijging van 2% per jaar. Voor het investeringsvolume is uitgegaan van de verwachting conform Stedelijk Waterplan 2019-2023 voor de periode na 2023. Daarbij is de afschrijvingstermijn gewijzigd naar 60 jaar in plaats van 30 jaar. De voorziening wordt in 2023 betrokken in het Stedelijk Waterplan vanaf 2024. Er worden dotaties of onttrekkingen begroot met als doel om aan het eind van de periode van het Stedelijk Waterplan uit te komen op een stand van 0. Daarnaast wordt aan het eind van ieder jaar het resultaat riolering ten laste of ten gunste van de voorziening gebracht ter egalisatie. Over begrotingsjaar 2023 wordt een onttrekking voorzien van € 0,5 miljoen.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Veiligheid programma 2019-2023	Kaderstellend	2019
Nota herijking harddrugsbeleid	Kaderstellend	2018
Nota herijking softdrugsbeleid	Kaderstellend	2017
Uitwerkingskader Vergunningverlening, toezicht en handhaving Breda	Kaderstellend	2020
Visie openbare ruimte Breda 2020	Kaderstellend	2009

Beleidskader kapitaalgoederen Openbare ruimte	Kaderstellend	2014
Omgevingsvisie Breda 2040	Kaderstellend	2012
Beleidsregels locatiekeuze centrale verzamelplaatsen voor het aanbieden van inzamelmiddelen van huishoudelijk afval	Kaderstellend	2017
Actualisatie beleidskader kapitaalgoederen openbare ruimte (2018)	Kaderstellend	2018
Het Stedelijk waterplan 2019-2023	Kaderstellend	2019
Afvalstoffenverordening	Kaderstellend	2016
Aanwijzingsbesluit ondergrondse containers voor huishoudelijk restafval	Kaderstellend	2017
Duurzaamheidsvisie Breda 2030	Kaderstellend	2016
Bredase uitwerking Van Afval Naar Grondstof	Kaderstellend	2016
Nadere regels afvalstoffen Breda 2016	Kaderstellend	2016
Bredaas Waterkompas 2016	Kaderstellend	2016
Visie op vastgoed 2016	Kaderstellend	2016
Nota Sportaccommodaties en financiën	Kaderstellend	2016
Nota Bewegingsruimte	Kaderstellend	2015
Team Breda: Visie op sport & bewegen 2017 - 2030	Kaderstellend	2017

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN**GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant**

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Veiligheidsregio:	VRMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	16,44 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (Veiligheidsregio MWB) is een netwerkorganisatie. In onze regio werken 24 gemeenten, de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en het Openbaar Ministerie samen aan veiligheid. Vaste samenwerkingspartners zijn de waterschappen, de GGD, de Omgevingsdienst en Defensie. Daarnaast hebben we een omvangrijk netwerk van partijen waar we mee samenwerken.

De veiligheidsregio is ook een krachtige en gerespecteerde hulpdienst. Met hun brandweerteams, crisisteams en centralisten staan zij 24/7 klaar om hulp te bieden. De crisisorganisatie van de GHOR staat klaar op het moment dat vanwege een ramp of crisis de balans tussen zorgvraag en -aanbod bedreigd of verstoord wordt. Waar de veiligheidsregio voor staat: samen maken we de regio veiliger.

Zij werken hecht samen met hulpverleners, bestuurders, ondernemers en inwoners aan een veilige en veerkrachtige samenleving. Ze houden risico's voorspelbaar en hanteerbaar door de samenleving erop voor te bereiden, de juiste middelen in te zetten en bij te dragen aan herstel.

De veiligheidsregio voegt waarde toe aan de omgeving en werkt samen aan veiligheid en veerkracht. Zij stimuleert redzaamheid in de samenleving, draagt bij aan een veilige leefomgeving en levert hulpvaardige en slagvaardige inzet. De veiligheidsregio voert veiligheidstaken tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten uit. Zij werkt samen, is duurzaam, werkt informatiegestuurd en organiseert zichzelf wendbaar. De veiligheidsregio staat 24/7 klaar voor al haar inwoners en bedrijven.

Conform haar beleidsbegroting 2023 investeert de VRMWB extra in de volgende subdoelstellingen:

- Het stimuleren van een redzame samenleving.
- Het vergroten van het risicobewustzijn, het veranderen van gedrag en het vergroten van de handelingsbekwaamheid bij kwetsbare inwoners.
- Het organiseren van een veiligere samenleving door effectievere hulpverlening in samenwerking met inwoners.
- Het verstevigen van de zorgkolom als crisispartner.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De veiligheidsregio heeft te maken met veranderingen in de samenleving. Denk daarbij aan de klimaatverandering, de energietransitie, de Omgevingswet en de oorlog in Oekraïne. Ook heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de Wet veiligheidsregio's en heeft de VRMWB geleerd van de coronacrisis. Dit alles heeft invloed op haar koers en werkwijze. Met alle veranderingen die op de veiligheidsregio afkomen, heeft het algemeen bestuur de organisatie in 2021 de opdracht gegeven

om via een takendiscussie kritisch naar de organisatie te kijken en voorstellen te doen voor besparingen. Alle producten van de VRMWB zijn tegen het licht gehouden. Daarbij was bezuinigen geen doel op zich; er is ook gekeken naar de maatschappelijke gevolgen en de gevolgen voor de (fysieke) veiligheid.

De vraag die centraal stond, was: 'Wat voor organisatie is er nodig om onze regio veiliger te maken?' Bij de beantwoording is gekeken naar het benodigde profiel, wat daarvoor nodig is en hoe dit zo efficiënt mogelijk georganiseerd kan worden. Deze takendiscussie leidt tot keuzes voor de toekomst. In 2022 en 2023 worden deze keuzes vertaald naar begrotingen en naar het meerjarenbeleidsplan voor de VRMWB.

Daarom heeft zij ervoor gekozen om in eerste instantie een beleidsarme begroting voor 2023 op te stellen, in afwachting van besluitvorming rondom de takendiscussie. Uiteraard zijn hierbij wel de vastgestelde begrotingskaders in acht genomen vanuit de Kaderbrief 2023.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Door corona konden niet alle (praktijk-)opleidingen en oefeningen doorgaan. De gevolgen voor de vakbekwaamheid zijn nog onduidelijk.
- De vitale ICT-infrastructuur werkte niet naar behoren tijdens corona. Dit blijft een permanent aandachtspunt.
- Het kost steeds meer moeite om voldoende vrijwilligers te vinden en te binden. De beschikbaarheid van vrijwilligers staat steeds meer onder druk – en daarmee ook de kerntaak: het bestrijden van incidenten.
- Tweede loopbaanbeleid: voor de organisatie heeft dit grote financiële gevolgen vanwege het verstrekken van noodzakelijke studiefaciliteiten, mogelijk overbruggingsregelingen, vervangingskosten voor personeel en extra opleidingskosten door uitstroom.
- De Omgevingswet betekent een kanteling van de organisatie en vraagt om andere competenties en kennis van de medewerkers.
- Chemie-Pack: de gemeente Moerdijk, de VRMWB en onderdelen van de Staat der Nederlanden worden door de verzekeringsmaatschappijen van omliggende bedrijven van Chemie-Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die zij zouden hebben geleden door de brand op 5 januari 2011. Het is onduidelijk of en wanneer er een dagvaarding komt.

GR Omgevingsdienst Midden- en West Brabant

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Omgevingsdienst Midden- en West Brabant:	OMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	7 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) werkt vanuit het omgevingsrecht aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Dit gebeurt in opdracht van de provincie Noord-Brabant en de 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant en in samenwerking met (keten)partners.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De ontwerpbegroting is solide en in lijn met de kadernota. De OMWB heeft een gezond financieel beeld, dat in lijn ligt met voorgaande jaren. De ontwerpbegroting is steeds overzichtelijker, informatiever en beter leesbaar.

De voornaamste ontwikkeling is de invoering van de Omgevingswet. Deze is door het Rijk uitgesteld en wordt nu van kracht op 1 januari 2023. De invoering van de wet betekent een enorme verandering voor de taakuitvoering en werkwijze van de OMWB. Een goede samenwerking met deelnemers en ketenpartners is essentieel.

In 2022 is het programma 'Van goed naar beter' van start gegaan voor een verdere professionalisering. Met dit programma maakt de OMWB werk van het (financieel) potentieel dat het onderzoek naar kosteneffectiviteit uit 2020 in beeld heeft gebracht. In 2023 worden de activiteiten en hun effecten in detail uitgewerkt. Gemeenten moeten het reisgedrag van hun medewerkers gaan bijhouden vanwege de CO₂-uitstoot. Deze verplichting zou ingaan op 1 januari 2022, maar de uiteindelijke besluitvorming is overgelaten aan het huidige kabinet. Daardoor kan de regeling in de toekomst nog wordt aangepast.

Voor 2023 is het tarief geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met cao-effecten, kostenindexering en kostenbesparingen. Het begrote gemiddelde uurtarief uit de Kaderbrief 2023 is het vertrekpunt voor de begroting 2023. In 2021 is de evaluatie van de MWB-norm afgerond.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De Omgevingswet heeft impact op de manier van werken, de cultuur, de juridische basis en het technisch instrumentarium. Hierdoor ontstaan mogelijk hogere kosten.
- De organisatie maakt een transitie door, waardoor individuele medewerkers mogelijk niet (meer) aan de eisen voldoen.
- Door corona bestaat de kans op productieverlies en/of minder opdrachten, afhankelijk van de ontwikkelingen van het virus in de toekomst.
- Er is op de arbeidsmarkt een tekort aan (goed opgeleid) personeel. Daarnaast zorgt het opleiden van trainees en net afgestudeerden door OMWB-personeel voor een lager aantal declarabele uren.
- Een gevolg van de Russische invasie in Oekraïne is dat de prijzen van olie, gas en bepaalde grondstoffen aanzienlijk zijn gestegen. Dit kan impact hebben op het toekomstige kostenniveau van de OMWB. Een kwantificatie hiervan is op dit moment (nog) niet mogelijk.

Zorg- en Veiligheidshuis Breda

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Zorg- en Veiligheidshuis Breda:	ZVH
Verantwoordelijk bestuurder:	Boaz Adank
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang Breda in verbonden partij in %:	54,93%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partijen

Bijdrage verbonden partij aan programma

Het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Baronie Breda is een samenwerkingsverband van justitiële diensten en zorginstellingen, onder regie van gemeenten in district De Baronie. Het ZVH is gericht op kwetsbare personen die kampen met problemen op meerdere leefgebieden en die daardoor in aanraking komen of dreigen te komen met het strafrecht. Het ZVH draagt bij aan de

algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie en het voorkomen van recidive, ernstige overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Na bijna 2 jaar van coronamaatregelen komt het sociale verkeer weer flink op gang. Corona heeft grote invloed gehad op de problematiek in het zorg- en veiligheidsdomein, op de partners en op de manier van werken. Soms waren er versoepelingen, dan weer werden de teugels stevig aangetrokken. Er was minder sociale steun, mensen hadden meer gevoelens van angst en somberheid en men miste perspectief. Sommige mensen konden moeilijk omgaan met het wegvallen van structuur door contacten, werk of opleiding. Er was minder sociaal contact en dus minder sociale controle.

Nu alles weer naar normaal gaat, nemen de sociale contacten weer toe. Corona heeft zijn nasleep. De psychische problematiek stijgt en ook de complexiteit neemt toe. Het blijft voor het ZVH belangrijk om zicht te houden op kwetsbare mensen, zodat zij op tijd ondersteuning kan bieden. Er komt een nieuw informatiesysteem (PGA x) dat hopelijk helpt om problematiek sneller te detecteren. Prioriteiten in het ZVH-jaarplan zijn: mensenhandel, radicalisering en extremisme, de re-integratie van ex-gedeteneerden en kwetsbare personen, de aanpak van verwarde personen en de verplichte Wet ggz.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het personeel van het ZVH is in dienst bij de gemeente Breda. Daar ligt ook deels het financiële risico. Dit is voor ziekte en arbeidsongeschiktheid over de deelnemers verdeeld met een convenant. Dit verlaagt het risico van de gemeente Breda. Daarnaast heeft de beëindiging van de samenwerking (per 1 januari 2023) door de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau tot gevolg dat de bijdrage van de overige deelnemende gemeenten stijgt.

Midwaste

Basis op Orde	Thema Beheer van de openbare ruimte
Website Midwaste:	Midwaste
Verantwoordelijke bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	7,7 %
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

De Coöperatieve Vereniging Midwaste Milieu U.A. is begin 2009 opgericht. Het belangrijkste doel is het inzamelen en verwerken van afval met de hoogst mogelijke kwaliteit tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Daarnaast zet Midwaste zich in om zo veel mogelijk circulariteit te behalen voor alle grondstofstromen, onder meer door producenten te adviseren over nieuwe scheidingsmogelijkheden voor GFT, luiers en plastics.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

In de loop van 2021 is de organisatie aangepast, zodat er meer ruimte is ontstaan voor strategie en innovatie. Hierdoor kan Midwaste stappen zetten die meerwaarde hebben voor alle of meerdere leden. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met PreZero, HVC Rova en het Afvalfonds.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- De prijzen, debiteuren en de beschikbare verwerkingscapaciteit.
- Een tekort aan verwerkingscapaciteit kan effect hebben op de verwerkingsprijzen.
- Prijsrisico's zijn het grootst in markten die beheerst worden door wereldmarktprijzen, zoals bij papier.

GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Basis op Orde	Thema Beheer van de openbare ruimte
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	n.v.t.
Belang Breda in verbonden partij in %:	39,84 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

Deze gemeenschappelijke regeling omvat de blijvende nazorgverplichtingen van 10 deelnemende gemeenten voor de stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen.

Bijzondere ontwikkelingen bij verbonden partij

Medio 2019 hebben we een convenant met de provincie ondertekend, waarmee we de overdracht van de stortplaats Zevenbergen met 10 jaar hebben uitgesteld. Binnen deze periode blijft de rekenrente 5,06%. Het doel is om alternatieven te onderzoeken: hoe gaan we om met de stortplaats, hoe besparen we kosten en welke mogelijke inkomsten zijn er?

Voor de stortplaats Bavel-Dorst loopt nu een materiaalonderzoek naar de kwaliteit van de bovenafdichting. In 2021 zijn de eerste resultaten van dit onderzoek gedeeld met de GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen. De conclusie is dat de bovenafdichting op fase 1 een levensduur van ten minste 100 jaar heeft, gerekend vanaf het aanlegmoment in 1997. Voor fase 2 en 3 wordt hetzelfde onderzoek uitgevoerd. Mogelijk kan de levensduur van deze afdichting ook worden opgehoogd naar 100 jaar.

In 2021 is gebleken dat de leidingen voor het percolaatwater aan vervanging toe zijn. Het vervangingsproject wordt momenteel vormgegeven. De kosten zullen aanzienlijk zijn (€ 0,6 tot 0,9 miljoen), maar vallen binnen de doelstellingen waarvoor de voorziening bestaat, en worden bekostigd uit het opgebouwde doelvermogen. De verwachting is dat dit niet leidt tot een hogere deelnemersbijdrage in de komende periode.

De belangrijkste risico's bij verbonden partij

Tot 2026 is de deelnemersbijdrage redelijk zeker. Daarna leiden meerdere factoren mogelijk tot een aanpassing:

- Een mogelijke daling van de rekenrente.
- Een verlenging van de afschrijvingstermijn van het afdekfolie van 50 naar 75 jaar.
- Een herziening van het juridisch kader (Leemtewet).

